

Bollettino no. 964

Efficaci azioni aeree sul fronte africano

Il Quartier Generale delle Forze Armate comunica:

Le opposte aviazioni, quantunque ostacolate da tempeste di sabbia, sono state ieri molto attive in Libia.

In frequenti duelli 11 apparecchi nemici venivano abbattuti dai cacciatori dell'Asse di cui cinque dagli italiani e sei dai tedeschi.

Il nostro 4° stormo da caccia concorreva a tali successi, distruggendo due quadrimotori e portando così a cinquecento le sue vittorie.

Tre altri velivoli precipitavano sotto il tiro di batterie controaeree nostre e germaniche.

Bombardamenti aerei nemici di località abitate hanno causato perdite fra le popolazioni locali, danni non gravi.

Sui fronte tunisino sono faliti ripetuti attacchi condotti dall'avversario con appoggio di reparti blindati. Diversi carri armati risultano distrutti.

Nostre formazioni aeree hanno agito in successive ondate su colonne di truppe e concentramenti di automezzi, di questi una decina veniva incendiata. Anche le attrezzature portuali di Algeri e di Bona sono state intensamente bombardate.

E rientrato alla sua base un apparecchio segnalato mancante dal bollettino del giorno 12.

Vojno poročilo št. 964

Uspešni letalski nastopi na afriškem bojišču

Italijansko uradno vojno poročilo 964 pravi:

Nasprotni si letalstva sta včeraj zelo živo nastopila v Libiji, četudi so ju ovirali pešeni viharji. V pogostih dvobojih so osni lovci zbili 11 nasprotnikovih strojev, in sicer 5 Italijani, 6 pa Nemci. Naš IV. lovski roj je sodeloval pri teh uspehih s tem, da je uničil 2 štirimotorni ter tako šel število svojih zmag na 500. Tri nadaljnja letala so tresčila na tla pod streli naših in nemških protiletalskih baterij.

Nasprotnikovo letalsko bombardiranje raznih selišč je povzročilo izgube med krajevnim prebivalstvom, škoda pa ni huda.

Na tunizijskem bojišču so spodleteli ponovni napadi, ki jih je sovražnik izvedel s podporo oklepnih oddelkov. Kaže, da je bilo uničenih več tankov.

Naši letalski oddelki so v zaporednih valovih nastopili zoper nasprotnikove vrste in proti zbirališčem avtomobilskih vozil. Teh je bilo kakih 10 zažganih. Močno so bile bombardirane tudi pristaniške naprave v Alžiru in v Boni.

V oporišče se je vrnilo letalo, o katerem je uradno poročilo z dne 12. t. m. javljalo, da ga pogrešajo.

Sramotno angleško ravnanje z abesinskim podkraljem, vojvodo d'Aosta

Rim, 15. jan. s. V naslednjem podajamo nov neizpodbitten dokaz, kako so Angleži ravnali z vojvodom D'Aosta in ga poslali v smrt.

Ko je vojvoda D'Aosta prispel v Kenijo s svojim maloštevilnim spremstvom, so ga takoj zaprli v zelo skromno hišico nekje blizu Nairobija, v hišico, ki je bila tako umazana in nezdrava, da je vojvoda obolel na tifus. Ko je čudežno premagal to hudo bolezen, so ga prepeljali v drugo hišo, ki ni bila prav nič bolj udobna kakor prejšnja. Še nevarnejše pa je bilo bivanje v njej zato, ker stoji, kakor se zdi, na ozemlju, kjer rada razsaja malarija (v bližini se razprostira močvirje). V tem novem stanovanju je abesinski podkralj, ki še ni povsem okreval od tifusa, zbolel za malarijo, zaradi česar so ga morali nujno prepeljati v bolnišnico v Nairobi. Tu so mu odkazali silno skromno sobico, v katero so čisto vdiral brezobzirni radovedneži, pred katerimi se vojvoda ni mogel drugače ubraniti, kakor da se je čez glavo pokrival z odejo. V pomoč mu je bil edino le prof. Borra, kateremu najbrž niso dali nikdar nobenih potrebnih zdravil. Noben zastopnik angleških oblasti, da, niti kak zdravnik ni obiskal slavnega bolnika in ga vprašal, kaj bi rad. Šele v zadnjih dneh, ko je bilo zdravstveno stanje vojvode D'Aosta že brezupno, je na

Večni spori v francoski Afriki vznemirjajo angleško vlado

Rim, 15. januarja. s. Znani angleški novinar Vernon Bartlett je v »Timesu« objavil poseben članek, s katerim uvaja in pripravlja svetovno javno mnenje na to, da bosta Anglija in Amerika »prisiljeni« skupno nekaj ukreniti v francoski severni Afriki, češ da nespravljivi spori razdvajajo tako imenovani francoski imperialni svet. Jasnno pa je, da diplomatski urednik velikega angleškega uradnega glasila ter njegovi navdihovalci sodijo, da bi neko angleško in ameriško »sodelništvo« v takem položaju bilo boljše kakor neomejena ameriška samovolja in francoske zmede. Bartlett piše: »Čelo najbolj zagrizeni Lava-ovi nasprotniki, to so degaullisti, predstavljajo samo majhen del vsega francoskega prebivalstva v Severni Afriki. Poleg tega v nekaterih francoskih afriških pokrajinah ne zaupajo generalu Noguesu, marošemu predsedniku, drugi pa se spet potegujejo za Girauda, ki ga pa v De Gaullovem glavnem stanu v Londonu postrani gledajo.

Sovjetski napadi med Kavkazom in Donom spodleteli

Rusi zavrtnjeni tudi pri Voronežu — Hudi boji pri Ilmenskem in Ladoškem jezeru — Uspešni letalski boji v Libiji — Nasprotni sunki v Tuniziji zavrtnjeni

Hitlerjev glavni stan, 15. januarja. Nemško vrhovno poveljstvo je včeraj objavilo tole uradno vojno poročilo:

Po hudih izgubah, ki jih je nasprotnik utrpel včeraj, je danes izvedel na zahodnem Kavkazu samo posamezne napade brez zveze, ki so bili vsi zavrtnjeni.

Med Kavkazom in Donom ter na področju ob Donu so se izjalovili ponovni sovjetski napadi ob izgubi 26 oklepnikov. Na področju Stalingrada so nemške čete zavrnile močne pehotne in oklepne napade v južno teških borbah. Letalstvo je posegalo na težiščih v boje na kopnem.

Sovjetski napadi jugovzhodno od Voroneža proti nemškim in madžarskim četam so se izjalovili.

Anglija na robu obupa zaradi nemških podmornic

München, 15. jan. s. List »Münchener Zeitung« se bavi z novo napadalno taktiko nemških podmornic ter pripominja, da Angleži niso znali spreminiti obrambnega sistema, s katerim so začeli v svetovni vojni 1914—1918, medtem ko se je hotel poveljnik nemških podmorniških sil sam prirediti o novih potrebah ter se zato dolgo mudil na neki križarki. Tako je imel priliko ob blizu opazovati minsko ovire, ustroj podmorskih mrež in učinek globinskih bomb ter iz vsega tega prišel do dragocenih zaključkov. Naši nasprotniki — dodaja list — so v hudih skrbih zaradi novega razvoja podmorske vojne. Priznavajo zdaj, da ima Nemčija danes dvakrat toliko podmornic kakor v svetovni vojni ter z zagrenjenostjo ugotavljajo, kako je z vsakim dnem težje obvladati svobodno pomorsko pot, češ da je to velika naloga, tudi če ne upoštevajo podmorske nevarnosti. Vrh tega imajo nove podmornice mnogo obširnejši

delokrog, večjo brzino pri potapljanju in možnost, da se pogrezajo v znatnejše globine, kar jih zavaruje pred letalskimi napadi.

O tej stvari je pisal tudi list »Abendzeitung«, ki poudarja, da je zdaj pri vseh Angležih dozorelo prepričanje, da so angleški pomorski vsežaki glede podmorske vojne zašli v slepo ulico, iz katere ni več izhoda. Javno mnenje se ne vznemirja več zaradi njihovega molka glede resničnih izgub anglosaškega brodomstva, ker se boji, da bi taka priznanja vzbudila strašen preplah. Anglež se spominja bahavij Churchillovih trditve, ki je izjavljal, da ni v vojni nobenega orožja, ki ga ne bi bilo možno uspešno in zmagovito posekati ter v sedanjem položaju znaša svojo jezo na žrtvenega kozla, to je na prosluli protipodmorniški odbor, ki ga je angleški ministrski predsednik potopil pred nekaj meseci, ker ni nastopil čudež, ki so ga vsi pričakovali od takega odbora.

Ponovni sunki zaveznških sil v Tuniziji so bili zavrtnjeni. Oddelki nemškega in italijanskega letalstva so razkropili čete za dovoz in zbirališča zaveznških čet. Tudi na letalskih oporiščih so bila povzročena znatna opustošenja.

Pri dnevnih poletih angleških letalskih oddelkov nad zasedenim zahodnim ozemljem je bilo sestreljenih 5, na področju Severnega morja pa 2 angleški letali.

V poznih večernih urah so angleška letala napadla zahodno Nemčijo, predvsem mesto Essen. Prebivalstvo je imelo izgube. Nastala je pretežna škoda na poslopjih. Nočni

lovci in protiletalsko topništvo so sestrelili 5 letal.

Nemška bojna letala so napadla podnevi naprave na angleški jugovzhodni obali, ponoči pa mestno in ladjedelniško področje Sunderlanda. Opaženi so bili obsežni požari.

Ducejevo sožalje rodbini italijanskega poslanika v Madridu

Rim, 15. jan. s. Duce je po zunanjem ministru grofu Ciano izrekel sožalje rodbini pokojnega poslanika v Madridu Lequija.

Važni posveti japonskih politikov in državnikov

Tokio, 15. jan. s. V cesarskem gradu se je sešel tajni državni svet, da bi razpravljal o nekaterih nujnih ukrepih, ki jih je predlagala vlada. Zakonski načrt za te ukrepe je pojasnjeval predsednik vlade Tojo, nato so ga vprico cesarja odobrili. Ukrep bo objavljen pred prihodnjim snidenjem državnega zbora. Cesar je nato posebej sprejel predsednika vlade Tojo ter trgovskega ministra Kišija. Predsednik vlade je potem imel pogovore z več ministri in drugimi posebnostmi.

Tokio, 15. jan. s. Včeraj so člani vlade in stari japonski državniki, med njimi več bivših ministrskih predsednikov, imeli pri ministrskem predsedniku generalu Toju posvet. Bili sta dve seji, prva ob 16, druga ob 19. Ni znano o čem so na njih razpravljali in tudi ne kakšen je bil namen tega važnega posvetovanja.

Anglija še nima uspešnega orožja za boj proti podmornicam

Rim, 13. januarja. s. V svojih včerajšnjih izdajah se londonsko časopisje vrača k vprašanju podmorskega vojskovanja in o njem piše še bolj vznemirljivo kakor doslej. Med drugim piše, da Anglija še vedno ni dovolj oborožena, da bi učinkovito mogla odstraniti nevarnost. »Nemčija«, pišejo angleški listi, »razpolaga z nad 500 podmornicami in v svojih ladjedelnicah zgradi vsak dan eno novo.«

»Daily Mail« piše: »Potekli so trije meseci, odkar je angleška vlada ustanovila poseben odbor za vojskovanje proti podmornicam. Kaj pa je ta odbor doslej storil? Boleča resnica je, da se nam ni posrečilo potopiti niti majhnega dela podmornic in da jih ima Nemčija vedno več. Dolgo ne smemo več čakati.«

»Daily Express« svetuje vladi, naj takoj ukaze delati nove hitre ladje, ki bi bile primerne za boj s podmornicami. Treba je opustiti vsa nasprotovanja proti temu. Tudi mi moramo prevzeti tiste načine v izdelavi ladij, kakor se je zanje odločil Hitler, da je pospešit izdelavo.

Vesti 15. januarja

Japonec so prepovedali rabo angleščine v notranjem in zunanjem poštne prometu na Malaji in v Singaporeju. Prepoved bo začela veljati 1. julija.

Carigrad je brez plina. Mestna plinarja je morala dobavo plina skoraj ustaviti, ker zaradi silovitih viharjev na Črnem morju ne more prihajati premog iz azijske Turčije.

Kmetje iz Baške so od madžarske vlade dobili nagrade za povečano pridelavo žita, pa so te nagrade sami od sebe poklonili rodbinam madžarskih vojakov, ki se bore na ruski fronti. Ta korak so utemeljili z razlogom, da je povečanje žitne pridelave ob vojni puč dolžnost vsakega kmeta.

Poostreitev obsednega stanja pričakujejo v Egiptu. Predsednik vlade Nahas paša bo dobil dosti večjo oblast, kakor jo ima zdaj, zlasti v političnem in gospodarskem oziru. Omejiti mislijo tudi svobodo tiska.

Voditelj ameriške vojne poročevalske službe, Elmer Davis, je z ozirom na zadnji uspeh nemških podmornic pri napadu na ameriški petrolejski konvoj, ki je plul v Afriko, dejal, da je konvoj imel zelo hude izgube. Ni pa maral povedati koliko ladij je bilo potopljenih.

Iz Lizbone poročajo, da je Roosevelt imenoval za ameriškega poslanika v Avstraliji Edwarda J. Flynna, ki pa bo hkrati tudi osebni Rooseveltov zastopnik v Avstraliji. Po nekih poročilih so se mnogi ameriški senatorji dvignili zoper to Rooseveltovo odločitev.

Amerika v skrbah zaradi prehrane združenih narodov

Buenos Aires, 13. jan. s. Roosevelt je ameriškim kmetom poslal poslanico, v kateri je med drugim dejal:

vedo, kako naj se ravna. Nikdar ne bodo mogli sodelovati s protievropsko politiko Anglije, zaradi katere se je ta zvezala z boljševizmom proti evropski omiki. Prav je, če enkrat za vselej ponovimo, da misli madžarsko ljudstvo še naprej neomajno korakati ob boku osnih držav, ker ve da je na pravi poti in ker se zaveda, da izpolnjuje svojo zgodovinsko nalogo, to je, da brani evropsko celino zoper boljševiško divjaštvo. Zaradi tega boja se madžarsko ljudstvo strnjeno grinja okoli svojih poglavarjev, ki ga peljejo po poti veličine in blaga.

»Naši viri za prehrano so raztreseni po vsem svetu. Nekaj jih je v Avstraliji, drugi so v Novi Zelandiji ali južni Afriki, drugi spet v južni Ameriki. Zato nimamo več živil, da bi jih lahko razsipali. Združeni narodi zbirajo lastne zaloge živil ter jih rabijo tam, kjer bi mogli najbolj koristiti. Kanada pošilja v Veliko Britanijo sir in druga hrana. Avstralija in Nova Zelandija pa oskrbujejo s prehrano ameriške vojske, ki so razkropile na tej strani sveta. Latinska Amerika pošilja hrano v Veliko Britanijo. Vsaki izmed združenih narodov, ki pridobiva živila, opravlja svojo nalogo. Dodali bi še lahko, da tudi podmornice Osi opravljajo svojo nalogo.«

»SLOV. DOM« v vsako hišo!

Zakaj so Madžari nasprotniki Angležev in Amerikancev

Budimpešta, 15. jan. s. Angleška in ameriška propaganda, piše »Pester Lloyd«, si umišlja, da bi mogla vplivati na madžarsko ljudstvo in spremeniti njegovo stališče. Madžari dobro poznajo zločinske angleške in ameriške načrte. Angleži in Amerikanci bi ob svoji zmagi obudili od mrtvih Malo zvezo na škodo Madžarske. Zato Madžari

Zahvala Nj. Vel. Kraljice in Cesarice

Visoki komisar je dobil naslednji odgovor na svoj vdanostni brzojav, ki ga je poslal Nj. Vel. Kraljici in Cesarici za njen rojstni dan: »Vsem ter prebivalstvu se najlepše zahvaljuje Nj. Vel. Kraljica in Cesarica za vladne izraze, ki so bili z veseljem sprejeti. — Dvorna dama markiza Rina Leonardi di Villacortese.«

Visoki komisar proučil ureditev javnih zaklonišč

Ljubljana, 14. januarja. Včeraj ob 16 je Visoki komisar v vladni palači predsedoval sestanku, katerega so se udeležili viceprefekt dr. David, kvestor dr. Ravelli, podžupan dr. Tranchida, inšpektor za tehnična dela inž. Farina, inšpektor za protiletalsko zaščito polk. Tombolan, predsednik pokrajinske zveze industrijskega g. Heinriche in dr. Grasselli od občine ter drugi uradniki Visokega komisarata. Na sestanku so proučili položaj javnih zaklonišč v zvezi z njihovo takojšnjo ureditvijo.

Visoki komisar je podal navodila za takojšnjo ureditev že obstoječih zaklonišč; za opremo v javna zaklonišča prostorov, ki so za to primerni; za zgraditev drugih javnih zaklonišč v glavnem mestu in za ureditev zaklonišč v gledaliških in javnih gledaliških dvoranah, pri industrijskih podjetjih in v trdnjavah, v šolah in zavodih ter pri državnih upravnih poslopih in drugih družbah, ki so od nje odvisne.

Delo ljubljanskega mestnega preskrbovalnega urada

S seje novega odbora, ki mu predseduje župan general Rupnik

Ljubljana, 14. jan.

Te dni je ljubljanski župan general Rupnik sklical novi občinski odbor, ki je bil na njegov predlog imenovan od Visokega komisarja. Odbor sestavljajo: polkovnik Viktor Andrejka, Maks Dolničar, lastnik kavarne, advokat dr. Jože Hacin, Avgust Jenko, Josip Krek, primarij dr. Valentin Meršol ter profesor Franc Sič. Župan je pozdravil novi odbor ter dal navodila za delovanje, ki ga bo odbor moral razviti in ki je velike važnosti za prebivalstvo. Naslovil je globoko zahvalo na Visokega komisarja zaradi skrbi, ki jo posveča vsem vprašanjem, ki se nanašajo na prehrano. Potem je govoril o sedanjem položaju in o vprašanjih, ki posledično nastajajo na področju prehrane. Župan se je obrnil na delavnost in razumno sodelovanje odbora, da bi naloge, ki so odboru poverjene, bile čim hitreje in ugodneje rešene v prid prebivalstva in mesta.

Župan se je poleg tega iskreno zahvalil vsem, ki so sodelovali na prehranjevalnem področju, pri dobavi, pri nadzorstvu cen. Se posebej pa se je zahvalil osebjem prehranjevalnega urada za izvršeno delo ter omenil, da je tudi na tem odseku našlo delo in zaslužka precej brezposelnih. Načelnik prehranjevalnega urada dr. Ivo Frelih je nato podal obširen referat o izvršenem delu ter prikazal odboru organizacijo urada, ki je razdeljen na sledeče odseke in pododseke:

1. blagovni odsek ki prevzema vse blago, likvidira račune dobav in nadzoruje skladišča; 2. odsek za razdeljevanje živilskih nakaznic vsak mesec napiše vse živilske nakaznice in jih dostavi na dom. Pri pisanju živilskih nakaznic se osebje poslužuje kartoteka družinskih glavarjev, ki je urejena po abecednem redu vseh ulic v občini. Zaradi evidence in kontrole ima pa urad tudi še posebno kartoteko vseh ljubljanskih potrošnikov. Pri vsakem potrošniku je vpisano, če je morda pridelovalec, če ima morda zalogo racioniranih živil, če ima molzno kravo ali če se je s klanjem prašiča založil z mastjo; 3. Obračunski odsek vodi vse posle v zvezi z osebnimi oblačilnimi nakaznicami, kakor tudi s posebnimi nabavnimi nakaznicami novorojenčev in novorojenec;

4. Bolniški odsek deli bolnikom posebna nakazila na podlagi bolniških spričeval, ki jih pošilja mestni fizikat ali pokrajinski zdravnik; 5. Odsek za kurivo upravlja vse posle zlasti pri preskrbi z drvmi; 6. Računovodstvo tvori likvidatura, blagajna in knjigovodstvo;

7. Pododsek za nakazovanje blaga gostinskimi obratoma deli tem obratom nakazila za nabavo racioniranih predmetov po predložitvi ustrežajočega števila odrezkov živilskih nakaznic; 8. Pododsek za posebna nakazila deli posebne dodatke k osnovnim živilskim nakaznicam raznim zavodom, šolskim kuhinjam, organom javne varnosti, finančni straži, milici za državno varnost, konzulatoma, poklicnim gasilcem, krivodajcem;

9. Pododsek za meso daje upravičencem posebne mesarske knjižice, da dobe meso pri mesarjih;

10. Pododsek za petroleje deli petroleje upravičencem, ki se izkažejo s potrdilom mestne elektrarne, da nimajo električne razsvetljave. Do 16. decembra je Prevod prevzel vsa skladišča racioniranih živil in z njimi tudi odsek za nakazovanje moke, riža in testenin ter odsek za nakazovanje masla, sladkorja, mila in drugih racioniranih živil. Na ta način so ostala mestnemu preskrbovalnemu uradu samo skladišča za drva.

Urad ima tudi svoj protokol in svojo registraturo.

Mestni preskrbovalni urad nastopa kot preskrbovalno oblastvo I. stopnje, obenem pa na drugi strani tudi kot trgovsko podjetje. Ta urad se sam vzdržuje, ker občina plačuje samo pragmatično uslužbenstvo in daje nekatere prostore, razsvetljavo, kurjavo in navadne pisarniške potrebnosti.

Urad zaposluje 83 pragmatičnih uslužbencev, 102 začasnih uslužbenca in 19 začasnih delavcev. Teh 154 uslužbencev pa opravlja intenzivno delo,

ki je razvidno iz sledečih podatkov:

Mestni preskrbovalni urad je tekom lanskega leta protokoliral 24.480 spisov. V tej doli je bilo napisanih in na dom dostavljenih 1.140.409 osnovnih živilskih nakaznic.

Nakaznic za dodatke ročnim delavcem je bilo 137.597, za težke delavce 77.024, in za najtežje delavce 586 takih nakaznic. Sladkor za otroke so upravičenci dobili na 125.558 nakaznic, odrezkov A je bilo 3.695, odrezkov B 6.505 in odrezkov C za mladino je bilo razdeljenih 11.997, poleg vseh teh nakaznic pa še 80.816 nakaznic za krompir.

Za čas od 1. novembra 1942 do 31. decembra 1943 je urad razdelil še 82.977 oblačilnih nakaznic, 8.060 za zavode, 4.963 posebnih nakazil, 3.225 nakaznic za petroleje, 15.170 tiskanih nakaznic za kurivo, 1.205 nakazil za kurivo, 16.907 nakazil za bolnike, 2.575 nakazil za meso.

Pri nadrobni prodaji drv in premoga v pomladanskih in poletnih mesecih je bilo razdeljenih 11.706 nakaznic za drva.

Blagovni promet izkazuje velikanske številke in dosega vrednost 45 milijonov lir.

Pri vsem tem se je pa vodstvo z uslužbenstvom, kolikor je bilo največ mogoče, trudilo, da olajša in čim najbolj skrti težave in nevšečnosti, ki so zvezane z razdeljevanjem racionirane blaga. Trudilo se je, da bi konzumenti dobili živilske nakaznice vsaj že zadnjega v mesecu, prav tako si je pa prizadevalo, da so bili trgovci založeni z racioniranimi živilmi vsaj že prvega v mesecu. Če temu ni bilo tako, največkrat ni bila krivda v mestnem preskrbovalnem uradu. Tehnična stran razdeljevanja živilskih nakaznic se večkrat spreminja, večkrat so se spremenili tudi upravičenci, posamezni obroki, vrste živilskih nakaznic itd. Vse to je bilo treba takoj spraviti v red, navadno zadnje dni meseca. Neštokrat je

Davčne olajšave za najvažnejše življenjske potrebščine

Oblast je pri tej preosnovi vodilo načelo, da je treba čim bolj olajšati življenjske pogoje širokemu sloju prebivalstva

Reforma davka na poslovni promet in ukinitje luksuznega davka je prinesla mnogo olajšav z odpravo mestnih trošarin za potrošne predmete zlasti revnejšim slojem, ki kupujejo vsakdanje življenjske potrebščine. Še bolj je podprala javnost odredbo Visokega komisarja, ki je odredil za ono blago, ki ga je smatrati za blago vsakdanje potrebe in kjer visoke cene najbolj vplivajo na splošen nivo cen, znatno olajšanje za najvažnejše življenjske potrebščine. S temi ukrepi bo izvršena preosnova sistema plačevanja trošarin in uvoznin.

Trošarinski sistem, ki je doslej veljal v Ljubljani, je dovoljeval obdavčenje prav vsega blaga, ki se troši v mestu, in se je naslanjal na pogrešno naziranje, da se obremenitev sprito majhne vsote, s katero se pri posameznem nakupu obremenjuje kupec, močno ne občuti, občina pa ima vendar precejšnje dohodke. Tako se je doslej obremenitev nanašala tudi na moko, testenine, riž, sladkor, olje in maslo, nadalje na sveže sadje, marmelado, sočivje in zelenjavo, torej na predmete, ki predstavljajo znaten del življenjskih potrebščin najširših slojev prebivalstva. Celo krompir, zelje in repo se pri uvozu v Ljubljano obremenjuje z davčino in je ta vir dohodkov vrgel na leto občini četrtilijonov lir. Sočivje in solato je obremenjevala občinska trošarina z zneskom 60 centesimov na kilogram. Trošarina se plačuje tudi za koruzo, oves, otrobo, kosino moko, seno, slamo, tako da ni decela neupravičena trditve, da je v Ljubljani vse obdavčeno, kar prihaja na trg, razen dežja in snega. Pa še to ne drži decela, kajti uvoz drv in premoga je obremenjen z letnim zneskom 600.000 lir. Če bi hoteli v seznamu navesti vse blago, ki je bilo doslej v Ljubljani obdavčeno, bi vseh predmetov v okviru tega članka sploh ne mogli navesti, medtem ko se da seznam blaga, ki je v ostali Kraljevini podvržen davku, navesti v nekaj vrstah.

Sedaj v teku se nahajajoča revizija, ki bo znana, ko bo odoben občinski proračun od

pristojnih oblastev, bo vzela občinskimi finančnim 4,5 milij. lir dohodkov, da bi jih dala v številne majhne prihranke v žepu prebivalstva. Ker pa ni bilo mogoče odvzeti občini toliko dohodke, je bilo potrebno misliti na način, kako najti novo ravnotežje v občinskih finančnih, in sicer je bilo doseženo to s tem, da so bili doseženi drugod prihranki z največjim varčevanjem, pa tudi s tem, da je bila zvišana doklada na državne neposredne davke, izjemo pa tvori zgradarina, za katero ostane doklada neizpremenjena na 60%.

Z ukrepi, ki se pripravljajo, bo izvršena popolna preosnova sistema trošarin in uvoznin. Kolikor bo pokazala praktična potreba, bo trošarinski in uvozninski sistem prilagojen režimu, ki sedaj velja v ostali Kraljevini. Tu velja načelo, da je treba čim bolj olajšati življenjske pogoje širokemu sloju prebivalstva, ki ima za življenje na razpolago le omejena sredstva. V nasprotju s položajem v ostali Kraljevini je bilo doslej v Ljubljani obdavčeno skoraj vse blago, ki prihaja na trg. V italijanskih mestih pa je obremenitev blaga z občinskimi davčninami omejena na določene vrste blaga, predvsem na sveže in suho meso, alkoholne pijače, sveže in konzervirane ribe, na nekatere vrste slaščic, svetilni plin, električni tok, gradbeni material, pohištvo, parfumerijo, toaletna mila in kozuhovino, pri čemer je obremenitev z davkom urejena tako, da je olajšan nakup blaga siromašnejšim slojem.

Befana pri gasilcih

Ob priliki Befane je bila prirejena ampatična prireditev tudi v vojašnici gasilcev, kjer so bili razdeljeni darovi in je bil prisotnim pojasnjen pomen te prireditve. Prireditvi je prisostvoval predsednik upravnega odbora gasilcev podprefekt comm. David in ostale osebnosti.

Dar za pomožno akcijo

Delniška družba »Saturnus« je z namenom prispevati k obsejni podporni delavnosti Podpornega zavoda poslala Visokemu komisarju znesek 15.000 lir, za katerega se je Visoki komisar zahvalil.

Razdeljevanje petroleja

Ljubljanski mestni preskrbovalni urad prične z nakazovanjem petroleja za mesec januar prihodnji ponedeljek 18. t. m. tako, da pridejo v ponedeljek na vrsto upravičenci z začetnicami priimka A—F, v torek 19. G—J, v sredo 20. K—O, v četrtek 21. P—T, v petek 22. U—Z in v soboto 23. zamudniki.

Urad bo nakaznice za petrolej delil upravičencem vsak dan od 8 do 11 in od 15 do 17 razen ob sobotah popoldne, ker urad ne posluje. Upravičenci naj se natanko ravnajo po tem razporedu, da ne bo zmede in nepotrebnih potov, vse pa opozarjamo, naj pridejo po nakaznice v soboto št. 1 v l. nadstropju Mahrove hiše na Krekovem trgu št. 10.

Ljubljana

Obvestila

Rojaki s Planine, iz Pilštana, Kozja in okolice so vabjeni k spominski pobožnosti, ki bo v cerkvi na Rakovniku v nedeljo 17. t. m. ob 17. Občinski svetnik, mestni sluga, branjevka, sodniki, tiskar, častnikar in drugi... Cela vrsta ljudi nastopa s svojimi značaji v prijetni in zelo zabavni komediji »Vihar v kozarcu«, ki bo prvič uprizarjena v nedeljo ob 5 na »Rokodelskem odru«. Obisk toplo priporočamo! Predprodaja vstopnic bo v nedeljo od 10 do 12 in dve uri pred pričetkom v društveni pisarni, Petrkova 12-1, desno.

V nedeljo popoldne bodo igrali v Drami Gregorinovi »Oče naš«. Začetek bo ob 14. Cene so znižane.

Friderik Chopin, največji in najpriljubljenejši mojster klavirskih skladb vseh časov, bo zastopan s svojo Fantazijo op. 49 na koncertu pianista Gorinija v ponedeljek, dne 18. t. m. ob pol 7 zvečer v veliki filharmonični dvorani. Naše koncertno občinstvo, ki se v pravem pomenu besede navdušuje za Chopinova dela, prav gotovo ne bo zamudilo tudi te prilike, da ne bi spregledalo znamenite Chopinove Fantazije v mojstrski izvedbi Gina Gorinija. Gorini je velik pianist sedanjega časa, ki s svojim bogatim znanjem in tehnično spretnostjo, s pravim umetniškim uspehom, izvaja najznamenitejša dela klavirske literature vseh narodov. Na ponedeljkovem koncertu je zastopana staroklasična italijanska in nemška literatura, dalje francoska, moderna italijanska in poljska. Na koncert opozarjamo in vabimo. Vstopnice v predprodaji v knjižarni Glasbene Matice.

Ljubljansko gledališče

Drami

Petek, 15. januarja ob 17.30: »Poročno darilo«. Izven. Zelo znižane cene od 12 lir navzdol.

Sobota, 16. januarja ob 17.30: »Primer dr. Hirna«. Red A.

Nedelja, 17. januarja ob 14: »Oče naš...« Izven. Znižane cene od 15 lir navzdol. Ob 17.30: »Deseti brat«. Izven. Znižane cene od 15 lir navzdol.

Opera

Petek, 15. januarja ob 15: »Slepa miš«. Opereta. Izven. Znižane cene od 18 lir navzdol.

Sobota, 16. januarja ob 17: »Beg iz seraja«. Premiera. Red Premiereki.

Nedelja, 17. januarja ob 11: »Angel z avtom.« Mladinska opereta. Izven. Znižane cene od 15 lir navzdol. Ob 16: »Thais«. Izven. Cene od 24 navzdol.

ROKODELSKI ODER

Nedelja, 17. januarja ob 5: »Vihar v kozarcu«. Opozarjamo na predprodajo vstopnic, ki bo v nedeljo od 10 do 12 in dve uri pred pričetkom v društveni pisarni, Petrkova 12-1, desno.

Izšel je najboljši Haggardov roman

»Roža sveta«

Dobite ga po vseh knjigarnah in trafikah!

S. S. VAN DINE:

Skrivnostni tekač

Kriminalni roman

»Ali res ne razumeš? To je novo dejanje drame, poslednje dejanje! Nikdar se nisem videl v Vancejevih očeh takšnega izraza, kakor v tem trenutku.« Zdaj je na vrsti pesmica o »Mali Muffet«? »Se je spominja?« Deklica se piše Moffat in ne Muffet, a razlike ni dosti. Ta razlika je samo za Tekaa. Treba je delati hitro... preden bi časopisi zvedeli za novi umor po enem izmed običajnih listkov...»

Markham se je zganil, kakor bi se bil prebudil iz spanja. Narednik pa je kakor tiger planil pokoncu, pripravljeno, da nastopi. Kaj je tedaj mislil, je težko reči. Gotovo pa je, da smo bili kljub temu, čeprav se še nismo čisto natančno zavedali pomena Vancejevih besedi, takoj prepričani o

* »Mala Muffet je ena najbolj preprostitih otroških pesmic in se glasi:

Na mehki travici na sončku
je Muffet mala tam pri lončku.
Ogromen pajk že mrežo sprede
in deklico s seboj odvede.

pesmica, ki jo urednišče Tekaa.

skrajni resnosti položaja, ki je zahteval, delati hitro in ne izgubljati niti trenutka časa.

Vsi smo v naglici odhiteli po stopnicah. Tako se nam je mudilo, da niti na dvigalo nismo utegnili čakati. V treh skokih smo bili že na cesti, kjer nas je čakal Markhamov avtomobil. Vsi zmešani smo se poselili vanj. Heath je kar zavpil vozniku, kam naj nas pelje in že je stroj z vso naglico odzvenel dalje. Vozili smo ko norci. Voznik se ni zmešal ne za prometne znake, ne za našo varnost, še manj pa je pazil, da ne bi koga povozil. Kar zadeva mene, moram reči, da sem dobil vtis, kakor bi nenadno postal filmski igralec, ki nastopa v zadnjem dejanju.

Med vožnjo sta Markham in Vance spregovorila nekaj besed, ki pa jih nisem mogel ujeti. Markham je zamejval z glavo, moj prijatelj Vance, ki je bil ves zamišljen in v nekem strahu, je bil kratkih besedi, in še te je izgovarjal skozi zobe. Ko smo drveli po najbolj prometnih ulicah, sem vseeno le ujel nekaj besed: »Bomo videli, upajmo...«

Avtomobil se še ni dobro ustavil, pred vrati Dillardove hiše, ko je Van-

ce že poskočil na cesto ter pozvonil. Odpel nam je prišel hišnik Pyne.

»Kje je gospod Arnesson?« je naglo vprašal Vance.

»Na vseučilišču,« se je glasilo odgovor.

»Potem nas takoj povedite h gospodu profesorju.«

»Pa... tudi njega ni doma. Malo prej je odšel v ljudsko knjižnico.«

»Ste sami doma?«

»Da, gospod. Beedle je na trgu.«

»Toliko bolje.« Vance je prijel hišnika za roko in ga zasukal proti veži.

»Preiskali bomo hišo.«

Markham je stopil naprej in dejal:

»Toda, Vance, tega vendar ne moremo storiti!«

Vance se je razkačeno obrnil.

»Pravim, da mora biti hiša preiskana. Gospod narednik, ali lahko računam z Vami?«

»Kako da ne!«

Nikdar mi Heath še ni bil tako všeč ko tisti trenutek.

Preiskava se je začela v pritličju. Nobenemu kotičku, shrambi ali omari nismo prizanesli z njo. Pyne, ki je bil ves preplašen in strah, nas je vodil od prostora do prostora in se sprito strahne Heathovega pogleda ni prav nič upiral. Narednik je sodeloval pri preiskovanju z neko besnostjo, ki je razodevala, če ni drugega, vsaj svo

njegovo viharno naravo. Markham je hodil zadaj. Bil je kritičen bolj kot kdaj koli, čeprav se je zdelo, da počasi le spoznava, zakaj Vance dela s tolikšno vnemo.

Odšli smo po stopnicah v gornja

nadstropja. Arnessonova knjižnica in Belline sobe smo prav tako natančno preiskali. Celo prostore za služinčad v tretjem nadstropju smo podrobno prebrskali. A sumljivega nismo našli ničesar.

Prišli smo pred majhna vrata v zadnjem nadstropju, ki so bila zaprta.

»Kam drže ta vrata?« je vprašal Vance Pyneja.

»V majhno kaščo, ki je že leta ne uporabljamo.«

»Odpri jo.«

Hišnik je začel brskati po šopu ključev.

»Ne morem najti pravega ključa. In vendar je bil...«

»Kdaj ste ga zadnjikrat videli?«

»Tega vam ne bi vedel povedati. Že več let ni nihče odpiral teh vrat.«

Vance je stopil nekaj korakov nazaj in se nekoliko sklonil.

»Pojdite proč, Pyne,« je dejal.

Hišnik je stopil v stran in Vance se je v skoku pognal proti vratom.

Zaskrpal je les, a vrata se še niso hotela odpreti.

Markham ga je prijel za ramo in vzkliznil:

»Ali si znorel?«

»Me nič ne briga!« se je škorpil zadnji Vance. »Gospod narednik, razbijte ta vrata!«

Heath se je razšopiril. Upognil je hrbet in se pognal kakor z vzmetom v vrata, da so zletela v kose. Pred našimi očmi se je pojavila temna praznina. Prvi je stopil v kaščo Vance, prižgal žvagalico, in udaril s pestjo po

polknu, da se je odprlo. Svetloba je vdrila z viška v temni prostor in pred nami se je prikazala ozka podstrešna sobica, polna stare šare, pokrite z debelo plastjo prahu.

Na Vancejevem obrazu se je razodevalo nezadovoljstvo.

»Tu ni ničesar,« je pripomnil jezno.

Nekaj časa je še brskal z očmi po tisti stari šari. Nenadno pa je njegovo pozornost zbudila neka skatla, ki je stala v kotu in ki je očividno moral nekdo pred kratkim imeti opravka z njo. Sklonil se je in jo v trenutku odprl. Slišali smo, kako je vzkliznil.

»Et! končno le nekaj zanimivega zate, Markham!«

Vsi smo obstopili Vanceja. V skatli je bil star prenosljiv pisalni stroj, za njegovim mostkom pa se vedno kos papirja, na katerem sta bila z modrimi in rdečimi črkami napisana naslednja dva stihla otroške pesmice:

Na mehki travici na sončku
je mala Muffet tam pri lončku...

Tu se je bil strojepisec ustavil. Samo dva stihla in nič več. A povedala sta vendar mnogo!

»Nov listek, ki ga je bil Tekaa namenil za časopisek,« je pripomnil Vance. Brskal je dalje po tisti skatli in potegnil iz nje šop pisemskih ovitkov in listov papirja obenem z beležnico, vezano v rdeče usnje in z rumenkastimi listi.

»Evo ti beležnico z Druckerjevimi zapiski,« je dejal ter jo pokazal Markhamu. »Zanimivo, kaj?«

S treskom bomo zgrmeli ...

Spori in razkroj v vrhovnem vodstvu slovenskega komunizma — Odlok izvršnega odbora OF o imenovanju novega vrhovnega poveljstva partizanske vojske — Pismo Eda Kardelja, tajnika slovenske komunistične stranke, novemu vrhovnemu poveljniku: »Položaj je težak v objektivnem kakor v subjektivnem pogledu ... Politični položaj med partizani je pod psom ... Pobijte vse duhovne, inteligente, oficirje, kmečke sinove ... Naš položaj v Ljubljani je zanič ...

Ljubljana, 12. jan.

Na vpogled smo dobili dva zanimiva dokumenta, ki pričata o razdoru v vrhovnem vodstvu Osvobodilne fronte ter slovenskega partizanstva. Prvi je odlok o odstavitvi prejšnjega poveljstva partizanske vojske ter o imenovanju novega. Drugi dokument pa je pismo tajnika slovenske komunistične stranke ter tajnika izvršnega odbora Osvobodilne fronte Krištofa, s pravi imenom Eda Kardelja. Iz obojega je jasno razvidno troje:

1. Nepopravljiv pretres in zmeda, ki so ga pri vodstvu slovenskih komunistov povzročili zaporedni, kričeči porazi partizanov.
2. Nezaupanje, spori, osebna stremeljenja in koristolovstvo v vrhovnem vodstvu slovenskega komunističnega gibanja.
3. Strah dosedanjih voditeljev OF in partizanstva (Kidriča, Baeblerja, Leskoška, Kocbeka itd.) pred odgovornostjo za bližnje popolno razbitje in polom slovenskega partizanstva. Začetniki in vodilni zločinci hočejo zdaj, ko se je začel polom, odgovornost zvrtniti na druge žrtvene kozle.

Odlok pravi:

Dne 1. okt. 1942. št. služb...

Glavni poveljstvu slovenskih partizanskih čet — tovarišu Matiji,

Na položaju.

V zvezi z novo nastalim položajem v Sloveniji je smatral izvršni odbor OF za po-

c) odločno, sistematično in temeljito je treba očistiti (= uničiti in izropati) vasi, oddaljene od osnovnih prometnih žil, da bi se s tem zagotovila prehrana in zveza s partizanskimi četami.

V tem smislu je treba z akcijami čim bolj pohiteti.

Za izvršni odbor OF:

Saša-Boris Kidrič; Krištof-Kardelj Edo; Gašper Jeraj; Hribar Andrej; Peter Strugar-Leskošek Franc; Pavle Tratar-Edvard Kocbek; Drejčre Jaklič.

Pismo tajnika slovenske komunistične stranke in tajnika izvršnega odbora OF, slovenskega Stalina-Krištofa-Eda Kardelja, novemu partizanskemu generalu Matiji, pravi med drugim: Dragi Matija!

... Ne jezi se radi imen. Borba je prišla v tako fazo, da so garancije z legalnimi imeni nujne tudi za ceno žrtve ... »Slovenec itak o Petru, Luki in meni prinaša cele strani točnim (!) opredeljevanjem funkcij. Zato bi bilo napačno, če bi se še dalje skrivali.

Iz priloženega pisma vidiš, kako in kaj smo odločili. Jaz sem se v tej zvezi namenil, pisati Ti še nekaj osebnih pripomb. Zdi se mi to nujno potrebno zaradi položaja, v katerem se mi nahajamo zlasti v vojaškem področju. Ta položaj je težak tako v objektivnem kakor v

zaradi svojih znanih lastnosti. Pa to ni glavno. Gre tudi za to, da z njegovo ranjeno nogo ne moremo več Primoža prepustiti takim šrapacom.

s svojimi pomanjkljivostmi znatno pripomogel k zaostrenju odnosov in k slabemu stanju nekaterih partizanskih čet. Pred očmi imam zlasti dvojce:

1. politično delo med partizani je bilo pod psom. Naše dosedanje ugotovitve to jasno potrjuje. Ne očitam Ti dejstva samega, kajti zanj smo več ali manj krivi mi vsi. Kar pa izrecno pade na Te, je popolna odsotnost vsake Tvoje kontrole nad tem, kar se v četah dogaja.
2. Tvoja kadrovska politika ni bila niti zdaleč taka kot bi morala biti. Preveč si se motil o ljudeh.

Drugo pa je vprašanje Tvojega osebnega položaja s štabom. Od Tvojega ravnanja je predvsem odvisno koliko bo štab svoje naloge izvrševal. Sam boš priznal, da nimaš tistih vojaških sposob-

Tiste, ki se bodo uporabo borili, postreljajte. Duhovne, intelektualce, oficirje, kmečke sinove. Naš položaj tu je zanič. Če nam ne bo uspelo poboljšati stanja, se bomo morali umakniti. Kam? Misli ti na to in gradi!!! To vprašanje je hudičovo resno za vse nas in ga imej vedno pred očmi. Do skrajnosti je treba hiteti (dobesedno za dneve gre), drugače se utegne zgoditi, da bomo s treskom zgrmeli. Na koncu se enkrat poudarjam: ugled Partije na vojaškem področju je sedaj v Tvojih rokah. Glej, da boš upravičil zaupanje Partije in pazi nase! Veliko uspeha v dopolnjevanju dela. Ti paži nase! Priznava Te pozdravlja Krištof

Imeni oseb, ki so odločili, da se bodo borili, postreljajte. Dne 1. 8. 1942. Dr. Lj. Glavni poveljstvo slovenskih partizanskih čet - tovarišu Matiji. Na položaju.

trebno izvršiti reorganizacijo v vodstvu partizanske vojske... Nalaga se tovarišu Matiji, da novo imenovano glavno poveljstvo slovenskih partizanskih čet takoj uvede v delo. Predvsem prisrčno pozdravljamo naše glavno poveljstvo o priliki njegovega imenovanja in mu želimo veliko uspeha pri njegovem delu, ki je v sedanjih prilikah izredno težko...

Zlasti je važno naslednje:

- a) čistiti je treba predvsem okolico Ljubljane zaradi velike važnosti, ki jo ima ta obroč za nas v političnem kakor tudi v materialnem pogledu (zveze, transporti).

subjektivnem pogledu. Ni mogoče, ne videti, da je uspelo ustraševati znaten del naše vasi.

Še težje je vprašanje našega komandnega kadra sploh in kadra glavnega poveljstva še posebej. Mnogo smo si belili glave in prišli do sklepa, ki ga sporočamo v priloženem pismu. Prav dobro se zavedamo, da je tak izhod slab, toda bolj-šega si človek v naših razmerah ne more izmisliti. Bistveno je, da sta izpadla Luka in Primož in da je zožen na vsega 4 ljudi. Odnos med IO in glavnim štabom je postal nezdrav, v veliki meri po L. krivdi. Primož (= Baebler, veliki krivolok) pa je v sedanjem sestavu štaba nemogoč

Štab mora biti gibljiv in ekspektiven. Za Petrovega namestnika smo predlagali Bolkota. Toda, ker so zavezniki hoteli imeti svoje ljudi v štabu in bi se stvar brez koristi spet razvlekla, smo sprejeli predlog, da se ukine namestništvo in se ustvari trojka pomočnikov politkoma. Vzeti to pismo kot linijo Partije v sedanjem času.

Mi smo veliko utrpeli zaradi tega, ker je v takšni meri padel Lukov ugled (pa tudi Tvoj) v očeh vodilnih zaveznikov, ker cela vrsta stvari ni bila pravilno rešena in zlasti zaradi napeljevalskega odnosa do Izvršnega odbora Osvobodilne fronte. Čital si Titovo pismo, kjer opozarja na potrebo vzdrževanja zveze s kolegljivimi zavezniki na vsak način. Glavni štab je bil največja nevarnost za rušenje te enotnosti v vrhovih. Mi smo morali te spremembe napraviti ravno v interesu uvrstitve enotnosti. Od Tebe je sedaj vse odvisno, ali boš prekinil dosedanje prakso (na kateri si bil tudi Ti v znatni meri udeležen), ali pa boš potisnil ugled štaba in s tem naš odnos do zaveznikov v še bolj težaven položaj. Moram odkrito povedati, da ni po sedanjih izkušnjah nobenega dvoma več, da si tudi Ti

nosti in izkušnji ter znanja, ki bi te mogli usposobiti za resničnega komandanta. Če se provališ še Ti, potem smo na tem področju pod psom. Poudarjam še enkrat, da bomo Tebe smatrali za odgovornega.

Končno še nekatere splošne stvari:

- A. Ne oklevajte in ne popuščajte! Tiste, ki se bodo uporno borili, postreljajte. Duhovne vse postreljajte. Prav tako oficirje, intelektualce itd. ter zlasti tudi kulake (= kmete) in kulake (= kmečke) sinove.

Naš položaj tu (= v Ljubljani) je zanič. Če nam ne bo uspelo poboljšati stanja, se bomo morali umakniti. Kam? Misli ti na to in gradi!!! To vprašanje je hudičovo resno za vse nas in ga imej vedno pred očmi. Do skrajnosti je treba hiteti (dobesedno za dneve gre), drugače se utegne zgoditi, da bomo s treskom zgrmeli.

Na koncu še enkrat poudarjam. Ugled Partije na vojaškem področju je sedaj v Tvojih rokah. Glej, da boš upravičil zaupanje Partije in pazi nase!

Priznava Te pozdravlja Krištof

c) odločno, sistematično in temeljito je treba očistiti vasi, oddaljene od osnovnih prometnih žil, da bi se s tem zagotovila prehrana in zveza s partizanskimi četami. V tem smislu je treba z akcijami čim bolj pohiteti.

Saša-Boris Kidrič Kardelj Edo - Krištof Gašper Jeraj Hribar Andrej Peter Strugar-Leskošek Franc - Pavle Tratar-Edvard Kocbek - Drejčre Jaklič

Listine sramote in groze

Ljubljana, 15. januarja.

Včerajšnje »Jutro« prinaša ob objavi uradnih partizanskih listin o umoru 12 internirancev iz Bežigrada pod gornjim naslovom naslednji sestavek, ki ga mora podpisati sleherni pošten človek:

»Ob priliki očistevalnih akcij oddelkov oborožene sile proti komunističnim teroristom na Notranjskem in Dolenjskem, so oblasti dobile v roke tudi važne komunistične in partizanske dokumente. Te izvirne listine v polni meri potrjujejo že znana poročila o komunističnih umorih, pobojih in ropih. One obenem znova postavljajo na laž trditve komunistične propagande, da so grozna in sramotna dejanja, ki so tako upravičeno razplamtela sveto jezo in neizprosni odpor vsega prebivalstva, zagrešili posamezni zločinski tipi na lastno pest in da partizansko vodstvo za nje ne more biti odgovorno. Najdene listine potrjujejo ravno nasprotno, da so komunistični in partizanski voditelji za izvršena zverstva ne le vedeli in jih dovoljevali, temveč da so jih naravnost naročali in zahtevali.

Prvi posnetek priobčujemo v današnji številki na 4. strani.

Ta dokument avtentično potrjuje informa-

cije, ki so jih bili prinesli že prvi Bežigradci, rešeni iz partizanskega ujetništva. Soglasno so takrat pripovedovali, da je v prvi noči, ko so bili na pohodu skozi krimske gozdove, izginilo okrog 12 njihovih sotopinov. Bili so to taki, ki so od vsega začetka odločno zahtevali, naj jih partizani izpuste. Kakšna je bila njihova usoda, takrat ni nihče z gotovostjo vedel, kmalu pa se je začelo med njimi šepetati, da so bili kot nasprotniki komunizma vsi likvidirani. Likvidirati pomeni v partizanskem žargonu: umoriti. Komunistični teroristi so znali zajete Bežigradce tako ustrahovati, da se niso upali povpraševati po usodi tovarišev, ki so izginili. Celo med sabo si niso upali o tem govoriti, ker so imeli politični komisarji, strah in trepet vsake čete, povsod svoje prisluškovalce in ova-duhe. Ko pa so se potem vrnili, je to strahovanje odpadlo in takrat so se raznesle prve vesti o žalostni usodi on dvanajstotice pogrešancev. Te vesti so dobile sedaj svoje potrdilo v najdenem dokumentu, ki vsebuje povelje za umor vseh dvanajst fantov.

Enako grozni in sramotni so tudi ostali dokumenti s poročili o izvršenih umorih in ropih. V prihodnji številki bomo objavili še nekatere od njih.

DVE SIROTI

58

Rdečica je zalila obraz kruljavca, na kar je povesil glavo.

»No, vendar! Zakaj ne odgovoriš?«

Cez nekaj trenutkov, v katerih je zdravnik opazoval očitno fantovo zadrego in sram, da bi pripovedoval o vzroku svoje bolezn, je Peter odgovoril:

»Naj bo, gospod doktor, vam bom pa povedal vso resnico. Bilo je nekega dne... moj brat... me je treščil ob tla, ker nisem hotel zanj ukrasti plašča!«

»Razumem, je odvrnil zdravnik in zaskrbljen pogledal. Potem je rekel: »Te ni nihče zdravil?«

»Da, moja mati je dala poklicati nekega moža, ki mi je poravnal nogo, naj se pozneje pa mi niso pomagali nič več. Sedaj sem se že navadil. Včasih čutim bolečine, toda navzlic temu lahko tudi stegnem.«

Zdravnik je vstal, potegnil k sebi bel počivalnik in velel mladencu, naj se povzpne nanj. Peter je majaje se zlezal nanj in stegnili nogi. Učenjak je natančno pregledal zmaličen ud. Med tem dolgo-trajnim pregledovanjem je mrmral psolve na račun tistega mazača, ki se je bil lotil zdravljenja te noge.

Cez čas pa je rekel brusacu, naj stopi dol.

»Mislim, da bi se dalo z operacijo...

... precej težko operacijo... to nogo spet spraviti v pravilno stanje.«

Mladenci ga je pozijal, kakor da ne bi razumel tistega, kar mu je bil zdravnik povedal. Naravnati nogo!

»Kako? Da bi lahko hodil kakor vsi drugi?«

»Da, lahko boš stopal kakor vsi drugi ljudje, lahko boš tekal, lahko se boš šel nikdar ne bom mogel biti vojak. Ali bi bil rad vojak?«

Poželjivo so zablisnile oči nesrečnega fanta.

»Ali bi mi ugajalo? Kolikokrat sem stopal za oddelki čet in zavidal častnikom, ki so nosili tako lepe kroje... toda nikdar ne bom mogel biti vojak. Sem sin ustrelenega očeta!«

»Te! Ne spravljaj me v jezo! Mar ti nisem rekel, da boš spremenil svojo ime in da ne boš smel nikdar več govoriti o svoji preteklosti.«

Dobri zdravnik se je resnično razsrdil. »Kar mi ne moremo storiti, pa lahko naredi kralj.«

Peter kar ni hotel verjeti svojim ušesom. Da bi dosegel pravice, kakor jih imajo vsi zdravi ljudje! Da bi lahko postal celo vojak!

»Zatorej, je ponovil zdravnik, »po-jutrišnjem bomo izvedli operacijo.«

»Pojutrišnjem?«

»Te je morebiti strah?«

»Ne, nikakor ne, ee je branil fant.

»Moraš biti pogumen. Šest tednov boš ležal negiben v postelji, da se bo rana lahko v redu zacelila. Sedaj pa bodi vesel in ne misli na žalostne dni.«

Dobri zdravnik je takoj odšel k slepemu dekletu in žalost, ki jo je na njej opazil, mu je dokazala, kako je deklica ljubila ubogega šepavca. Oba mladostnika sta spoznala ljubezen v najturbnejših okoliščinah in Bog jima je gotovo namenil srečno bodočnost.

Henrika si je belila glavo z oložnostjo svoje krušne ceste, toda njene misli so romale dostikrat tudi v daljno Ameriko, kjer je bil vitez. Minila sta že dva meseca od dneva, ko je vitez de Vaudrey skupaj z vojsko markiza Lafayette odšel.

XII.

Komaj se je bil zdravnik odločil, da bo na Petru izvedel operacijo, že so ga popadli dvomi.

Ali mora res ta nesrečnik toliko trpeti in se izpostavljati nevarnosti, da se utegne operacija slabo izteči? Ali naj ga rajši pusti v stanju, v kakršnem je?

Toda te misli niso mogle ovreči potrebnosti operacije. Peter ni bil zloben niti grd, in če bi prišel v roke pravemu brivcu, bi postal lep. Z obraza se mu je jasno bralo, da nosi poteze značajnosti in razumnosti... Zatorej preostaja edino, da se naravna tudi noga.

Dobri zdravnik je najprej pomiril svojo vest, nato pa začel stvar natančno proučevati.

Popoldne, dan pred operacijo, je stopil v svojo delavnico, kjer je imel kosti in druge dele okoli, in na njih začel preizkušati obseg in značaj preloma Petrove noge.

Ko se je zjutraj ob šestih pojavil pred vratarjevo kolibo v bolnišnici, si je vratar mislil, da ga še nikoli ni videl tako dobro razpoložene. Učenjak je bil popolnoma miren in hladnokrven, odločen, da bo stavil vse na kocko.

Poklical je svojega pomočnika in mu dal potrebna navodila, potem pa je dal poklicati mladeniča.

Peter je noč prebil mirno in je dolgo spal, tako da je bil dobro razpoložen in pripravljen na težko preizkušnjo. Toda tedaj, ko je zagledal svojega dobrotnika, in razumel, da je nastopil trenutek za operacijo, je prebledel. Vendar se mu je z naporom posrečilo potlačiti svoja čustva. Rekel je zdravniku, da je pripravljen.

Šli so ekozi operacijsko sobo in mladenci je videl okrog belega ležalnika več strežajev in pomočnikov. Povzpeli se je na ležišče in takoj nato so ga privezali za roki in za zdravo nogo. To je bilo iz previdnosti potrebno.

Ko je ugotovil, da so bili vsi njegovi ukazi izpolnjeni, je dr. Hebert prijel za bolni ud in začel operirati.

Mladenci je stiskal zobe, znojne kaplje pa so mu oblivale čelo, toda niti gisa ni dal od sebe.

Kako dolgo bo trajalo to mučenje? Tega ni vedel.

Ko je bila končana kirurškična operacija, je primarij odredil, da je treba mla-

deniča prepeljati v posebno sobo in tam sledit tistim, ki so bolnika prevažali.

Ko se je Peter zleknil po postelji, mu je zdravnik ukazal, da mora ležati popolnoma nepremično in da ne sme govoriti, če hoče, da se bo operacija srečno iztekla.

XIII.

Mirno so tekli dnevi v mali sobi bolnišnice, kjer je Peter počasi okrevail. Nekega jutra je vstopil dr. Hebert.

»Dragi moj fant, vidim, da dobro napreduješ. Telo se ojačuje in tudi noga kaže, da lepo napreduje. Sedaj je treba, da se najde kaj primerne za duhovno razvedrilo.«

In dobri zdravnik je načel drugi del svojega načrta, skrojenega za sina star. Frochardove.

To jutro, ko se je mudil pri bolniku, so mu naznanili prihod nekega profesorja. Slednji je bil najet, da bo mladeniča vzgajal. Sedaj se je za fanta začelo življenje uka. Naučil se je pisati in polagoma tudi vsega tistega, kar je moral izobražen človek znati. Napredoval je tako naglo, da se je začudil celo zdravnik. Nekega dne je profesor, ki je vodil pouk, zapustil svojega učenca, kajti svojo nalogo je bil že opravil.

Ze delj časa je Peter prošil svojega dobrotnika za novice o Luizi, toda uslišan ni bil. Nekega jutra, ko je zdravnik odstranil z noge povoje in zadovoljno gledal svojo uspešno operacijo, je napelja pogovor na ubogo slepo deklico.

»Močno upam, da se bo operacija na očesni mrežnici novejela. Toda bojim se paralize.«

Poražena Anglija bi za vselej prenehala biti velesila

Rim, 15. januarja. s. Angleška revija »Nineteenth Century« razlaga sedanji politični položaj na svetu in piše med drugim, da bosta USA in Sovjetska Rusija v primeru, če vojno izgubita, nehali biti velesile, da pa bi se pozneje lahko spet opomogli, dobili nazaj svojo moč in prestiž, če bi se na vso moč potrudili in delali. Za veliko Britanijo pa je stvar čisto drugačna. Poražena Velika Britanija bi enkrat za vselej prenehala biti velesila in celo sploh država, zakaj istočasno s njenim porazom bi bil poražen tudi ves njen imperij, od katerega je Anglija odvisna, ter bi razpadel.

Iz teh razlogov pomeni za Veliko Britanijo vprašanje zmage ali poraza več kakor pa kašnega njenega zaveznika vprašanje življenja in smrti. Zato je Velika Britanija prisiljena graditi svojo zunanjo politiko na imperialnih načelih. Predvsem

bi bilo treba pomisliti, kaj se to praktično pravi. Tudi če bi se Anglija vojskovala s kakšno evobodnjaško državo in bila istočasno zaveznica nesvobodnjaške države, bi to povsem odgovarjalo njeni zunanji politiki. V vsakem primeru naj bi bila Anglija vedno pripravljena vojskovati se, kadar bi bil v nevarnosti angleški otok in imperialne prometne zveze, pa brez ozira na to, ali gre za kakšno zaveznika ali pa za sovražnika Anglije. Njej zato ne zadostuje, da to vojno dobo Združene ameriške države ali Rusija. Velika Britanija želi igrati vodilno vlogo bodisi pri vojskovanju kakor tudi pri preurejanju sveta, ko bo sklenjen mir. Sicer ni treba, da bi to nujno moralo privedi do sovražnosti s sedanjimi njenimi zavezniki, a trdno smo lahko prepričani, da Anglija zavistno gleda le na svoje koristi ter na svoje pravice tudi kad r gre za njene zaveznike.

HENRIK SIENKIEWICZ

ROMAN V SLIKAH

185.
Ko je pri mestu Ardeji premenjal konja, je od Rima pridrel jezdec in švignil mimo njega. Med topotom kopit je Vinicij razločil samo besedi »Rim gine.« Ta vzklik mu je v duši obudil vse grozote gorečega mesta. Zazdalo se mu je, da je mesto začelo goreti najbrž za Tiberom, tam, kjer je stanovala Ligija. Polotil se je obup. Saj se ni mogla rešiti! Pri njej je sicer Ursus, a kaj bo koristila vsa njegova moč, če pa je vse mesto le morje plamenov! Domislil se je zadnjih pogovorov na dvoru in cesarjevih želja, da bi videl goreče mesto. Da, Neron je dal zažgati Rim! On, njih drugi! In če ga je dal zažgati, ali ni morda tudi zapovedal, naj ljudstvo pokoljejo, da se ne bi začelo upirati?

186.
Drvel je naprej in njegov obup in žalost sta bila vedno hujša. Ko je zagledal v dalji žar gorečega mesta nad griči, je stegnil roke k nebu, posejanemu z zvezdami, ter začel prositi.
»Ne kličem vas, bogovi, ki vam svetišča zdaj gore, marveč Tebe, ki edini znaš biti usmiljen. Ti edini razumeš človeško bolečino, ker si sam trpel, da bi ljudi učil trpljenja in usmiljenja. Če si tak, kakor učila Peter in Pavel, tedaj mi reši Ligijo. Vzem ji v naročje ter jo odnesi iz plamenov. Ti to moreš! In če nočeš storiti zaradi mene, stori zavoljo nje, ki te ljubi in zaupa vate!«

Zavezniške izgube pri dosedanjih nastopih v francoski Afriki

Budimpešta, 14. jan. s. General Mierka se v nekem svojem članku, ki je izšel v »Pester Lloyd«, bavi s položajem na Sredozemskem morju ter med drugim piše, da so Amerikanci in Angleži, ki so mislili, da bodo po svojem izkrcanju v francoskih kolonijah gospodarji položaja, morali sami v kratkem času spoznati, da so se motili. Zadosti je omeniti izgube, ki so jih pretrpeli v zadnjih dveh mesecih zastoja vojaških nastopov. Amerikanci so pri tem izgubili pri spopadih z osim letalstvom celih 265 letal, medtem ko je britanska 8. armada izgubila 172 letal in nad 150 tankov. Nasprotno pa so se osne sile, ki nastopajo v Severni Afriki, silno okrepile po zaslugi pobud italijanske mornarice in letalstva, ki sta omogočila osim ladijskim spremljivam prispeti v Tunizijo, medtem ko so na drugi strani anglo-saksonske zveze z alžirskimi pristanišči vedno težavnejše. Samo v prvih desetih dneh meseca januarja so

osne podmornice in letala potopila na Sredozemskem morju 66.425 ton angleško-ameriškega trgovskega ladijstva.

V novem letu 1943 bodo tudi Francozi začeli mednarodno nogometno sezono z različnimi mednarodnimi tekmami. Že v začetku aprila meseca bodo imeli Francozi na sporedu veliko mednarodno tekmo s Portugali. Tekmo bodo igrali v portugalski prestolnici. Za obnovo mednarodnih nastopov se posebno zanima francoski športni vodja polkovnik Pascot in pa vse ostale športne zveze.

Kot predvideva mednarodni tekoatletski tekmovalni program, se bodo nadalje pomerila narodna zastopstva Danske in Švedske. To srečanje bo izvedeno meseca aprila ali maja.

»Diktatura«, ki traja že najmanj 3000 let

Človek se ji ni le vdal, temveč jo skuša še bolj »poostriti«

Že okrog 3000 let živi človeštvo pod neko svojvrstno diktaturo, ne da bi se je skušalo otresti. Rekl bi lahko celo, da se je povsem sprijaznilo z njo, ker se zaveda, da je pač usoda takšna, da se je treba tej »diktaturi« ukloniti. To je »diktatura ure«, priprave, ki nam z vso neizprosno števijo ure.

Babiloncem je bila ura le na pol diktator

Starodavni Babilonci so imeli baje zelo mnogo smisla za točnost. Če sta se na primer dva domenila za sestanek ob tem ali onem času, je vsak od njiju zelo pazil, da ne bi prišel prepozno. Tudi za razne javne predstave, ki so jih brez dvoma tudi že prirejali, je veljalo načelo, da se je treba držati točnosti. Torej so že starodavni Babilonci imeli neke vrste časomere. Bile so to sončne ure. Noben zgodovinar nam doslej še ni povedal, kako so Babilonci steli čas na sončnem zahodu, če dopustimo možnost, da so poznali tudi že nočne zabave. Za Babilonce je bila torej ura vsaj »na pol diktator«. Tako je ostalo približno do leta 600 pred Kr., ko so Asirci uvedli tako imenovane klesane vodne ure, ali ure na pesek. A najbolj daljnji predniki sodobnih ur so bili brez dvoma egipčanski obeliski kot prve sončne ure.

S tako imenovanim kulturnim napredkom pa so se istočasno precej izpopolnile tudi ure, in od leta 1430 dalje, t. j. od leta, ko so v Nürnbergu naredili sončno uro, so prišle v navado vsepovsod, tako da danes skoraj ni stolpa, cerkvenega zvonika ali pomembnejše starodavne palače, ki bi ne imela sončne ure. Pozneje so urarji iz Črnega lesa začeli izdelovati tudi

žepne sončne ure

ki so jih imeli tamkajšnji podeželski ljudje celo do sreda 18. stoletja. Niti bežne slike si ni moglo ustvariti glede vseh tistih neštetihi vrst ur, ki so jih »od tistih časov pa do danes izdelali urarji in z njimi vedno bolj naredili človeka sužnja samega sebe. Človekova domišljija in njegova iznajdljivost na tem polju res ni poznala nobenih meja. Zadovoljiti se bomo morali pač le z nekaterimi posebnimi značilnostmi na polju izdelovanja ur.

Najpopolnejša ura vseh časov

Najbolj zamotano sestavljena in najpopolnejša ura vseh časov — pravi neko poročilo iz Leipziga — je brez dvoma tista, ki jo je sestavil žid Izak Habrecht iz Schaffhousea za cerkev v Strassburgu. »Slac je od leta 1573 do leta 1789 in je bila prava mojstrovina iz dobe preporoda; ura, ki bi jo danes imenovali »uni-verzalno«, zakaj točno je označevala vsako

Stoletnica saksofona

Pred sto leti je vojaška godba francoskega kralja Ludovika Filipa dobila nov instrument. Bilo je to nekaj med trobento in flauto, instrument, ki ga je izumil mladi belgijski flautist Antonij Josip Adolf Sax. Po njem se tudi imenuje saksofon. Na pariškem konservatoriju so kmalu uvedli pouk v igranju na saksofon. A uspeha ni bilo, zakaj prav kmalu se saksofona ni hotel nihče več učiti. Tako so na ta instrument hitro spet pozabili. Nesrečni Antonij J. A. Sax s svojim novim izumom ni obogatel, le sem pa je živel celo v največji revščini. Le sem pa tja je včasih dobil nekaj denarja, ki so ga njegovi oboževalci zbrali zanj med ljudstvom. Šele pozneje, ko je prišel v veljavo »jazz«, je saksofon spet vstal iz pozabljenja. Zdaj se »smeje in vzdihuje v orkestrih po vsem svetu.

kratno lego planetov s pomočjo nebesnega živalskega kroga, kazala lunine spremembe, mesece, tedne (tudi prazniki) ali na njej označeni), čas, kdaj vzide in zaide vsak dan sonce — vse to je bilo preračunano za dobo 25.804. leta. Pred to uro bi ostrmel celo najsodobnejši Amerikane.

Pa še nekaj o velikosti ur, ki jih je človek do danes izdelal. V Londonu imajo uro, katere plošča s številkami ima obseg 6,85 m, v New Jerseju (USA) pa uro z obsegom celih 11,50 m.

Največja in najmanjša ura

Spričo sedanje vojne so morali odložiti na poznejši čas izvedbo nadvse velikopoteznega načrta za zgraditev največje ure na svetu, takšne ure, da bi njen obseg meril nič manj kot 150 m! Obesiti jo nameravajo med visoke dimnike neke nemške tovarne. Čudne rekorde pa so osvojili tudi v nasprotni smeri, pri sestavljanju čim manjših ur. Naredili so do sedaj celo že tako majhne ure, da jih lahko nosijo v gumbnici ali celo vdelane v prstane na rokah. Rekord na tem polju ima brez dvoma nek ženevski urar, ki je sestavil komaj tri milimetre debelo uro. Njen obseg meri en centimeter, vsa ura pa ni težka niti en gram!

Prav posebne vrste ura pa je tudi tista, ki jo imajo v Rimu na Monte Pincio, in jo žene voda.

»Kukavica« iz Črnega lesa

Ure tudi bijejo na najrazličnejše načine. Čudna bi bila godba, če bi se oglasile vse hkrati na istem kraju. Močan bi bil ta »orkester« na vsak način, a poslušati ga ne bi bilo preveč prijetno. Morda bi med njimi le razločili vsaj »kukavico«, ki se ne oglašja več samo v Črnem lesu v Nemčiji, pač pa tudi po najpreprostejših domovih drugod, tudi na Slovenskem.

Vsako leto prinese gotovo kakšno novo vrsto ur, ki so vedno bolj »praktične« in vedno bolj popolne. Kar neka strast žene človeka, da bi iznašel čim popolnejšo pripravo, ki mu tako neizprosno bije kratke ure njegovega bednega življenja na tem svetu.

EIAR - Radio Ljubljana

Sobota, 16. januarja: 7.50 Lahka glasba — 8. Napoved časa, poročila v italijanščini — 12.20 Plošče — 12.30 Poročila v slovenščini — 12.45 Simfonična glasba — 13. Napoved časa, poročila v italijanščini — 13.08 Poročila Vrhovnega poveljstva oboroženih sil v slovenščini — 15.10 Lahka glasba od večera in danes, orkester vodi dirigent Petralia — 14. Poročila v italijanščini — 14.10 Koncert Radijskega orkestra, vodi dirigent D. M. Sjanec, operetna glasba — 15. Poročila v slovenščini — 15.15 Pokrajinski vestnik — 17. Napoved časa, poročila v italijanščini — 17.10 Pet minut gospoda X — 17.15 Glasba sedemnajstega stoletja — 17.55 Gospodinsko predavanje v slovenščini — 19.30 Poročila v slovenščini — 19.40 Koncert kitarista Stanka Preka — 20. Napoved časa, poročila v italijanščini — 20.15 Komentar dnevnih dogodkov v slovenščini — 20.30 Lirična prireditve družbe EIAR: Verdi: Ples v maskah, orkester vodi dirigent Arturo Lucon — V odmorih: predavanje v slovenščini, zanimivosti v slovenščini. Po končani operi: poročila v italijanščini.

Gospodarska zveza, Ljubljana, Bleiweisova cesta 29, kupuje seno.

HUDIČEV BAJAR

(LA MARE AU DIABLE) - Poslovenil K. N.

Germain je obljubil in teden je minil, ne da bi oče Maurice znil kaj posebnega. Na videz sploh za nič ni vedel. Germain se je trudil, da bi bil na zunaj miren, a bledel in mučil se je vedno bolj.

XV.

Marička.

Nazadnje ga je v nedeljo po maši njegova tačča vprašala, kaj je zvedel od Maričke, odkar sta se ona in on menila v sadovnjaku.

»I kaj — nič!« je odgovoril. »Saj nisem govoril z njo.«

»Kako jo pa hočeš pridobiti zase, če ne govoriš z njo?«

»Samo enkrat sem govoril z njo,« je odvrnil Germain. »Takrat, ko sva šla skupaj v Fourcho. Po tistem ji nisem rekel ne besedice. Ko mi je rekla, da me ne mara, me je tako zadelo, da je rajši ne slišim več, ko da bi mi spet pravila, da nisem zanjo.«

»I no, sin, zdaj moraš govoriti z njo. Tvoj tast ti naroča, da storiš takó. Daj, odloči se! Jaz ti tako pravim, in če je treba, ti naročam. Zakaj v tem dvomu ne moreš ostati.«

Germain je ubogal. Šel je h Guilletovim. Stopal je s sklonjeno glavo in potr. Marička je sedela sama pri ognjišču. Tako je bila zamišljena, da ni slišala, ko je Germain vstopil. Ko ga je zagle-

dala pred seboj, je planila od presenečenja s svojega stbla in vsa zardela.

»Marička,« ji je rekel in sédel zraven nje, »hudo ti bo, ker sem prišel, in dolgočasil te bom, saj vem. Ampak oče in mati doma hočeta, da govorim s teboj in da te zasnuhim. Ti tega seveda ne maraš, saj vem.«

»Germain,« je odgovorila Marička, »torej me res ljubiš?«

»Vem, da si zato nejevoljna, ampak jaz nisem kriv. Če bi si mogla premisliti, bi bil presrečen. Gotovo pa ne zaslužiš te sreče. Daj, poglej me, Marička, ali sem tako grd?«

»Ne, Germaine je odvrnila s smehom, »lepši ste ko jaz.«

»Nikar se mi ne roga! Glej me prizanesljivo. Ne manjka mi ne en las, ne en zob. Moje oči ti govoré, da te ljubim. Poglej me vendar v oči, zapisano je v njih in vsako dekle zna brati to pisavo!«

Marija je pogledala Germainu v oči, potem pa je nanagloma obrnila glavo v stran in začela drhteti.

»Ah, moj Bog, bojiš se me,« je rekel Germain, »gledaš me kakor ormeauxskega kmeta. Ne boj se me, te prosim, preveč mi je hudo. Jaz ti ne bom rekel nesodobnih besed. Jaz te ne bom poljubljal proti tvoji volji. In ko boš hotela, da naj grem, mi boš samo vrata pokazala. Glej, ali naj grem, da boš nehal drhteti?«

Marija je pomolila roko Germainu, a ni obrnila glave, sklonjene nad ognjišče, in ni rekla besede.

»Razumem,« je rekel Germain. »Hudo ti je zaradi mene, ker si dobrega srea. Teško ti je, ker vidiš, da bom nesrečen. Ljubiti me torej ne moreš?«

»Zakaj mi pravite te reči, Germain?« je odvrnila nazadnje Marička. »Torej me hočete spraviti v jok?«

»Uboga mala, dobrega srca si, saj vem. Ampak ne ljubiš me in mi zato skrivaš obraz, ker se bojiš, da bi videl tvojo nejevoljo in tvoj odpor. Jaz pa si niti ne upam, da bi ti stisnil roko! V gozdu, ko je moj sinček spal in si spala tudi ti, sem te skoraj narahlo poljubljal. Ampak rajši bi bil umrl od sramu kot pa bi te bil prosil za poljub. Tisto noč sem trpel kakor nekdo, ki ga počasi pečejo na raznju. Odslej sem sanjal vsako noč o tebi. Ah, kako sem te v sanjah poljubljal, Marija! Ti pa si ta čas spala in še sanjala nisi o meni. In veš, kaj si zdaj mislim? Če bi se zdajle obrnila in bi me pogledala s takimi očmi, s kakršnimi jaz tebe gledam, in če bi približala tvoj obraz mojemu, mislim, da bi se zgrudil mrtev od sreče. In ti si misliš, da bi umrla od jeze in sramu, če bi se kaj takega primerilo!«

Germain je govoril kakor v sanjah, ne da bi vedel, kaj govori. Marička je kar naprej drhtela. Ker pa je on še bolj drhtel, njenega drhtenja ni več opazal. Nenadoma se je obrnila. Vsa je bila objokana in očičala je gledala. Ubogi Germain je mislil, da je to zadnji udarec, ki ga bo zadel, in ne da bi ga pričakal, je vstal, da bi odšel. Dekle pa ga je ustavilo, ga objelo z obema rokama in skril obraz na njegove prsi ter mu govorila ihte:

»Ah, Germain, kaj niste uganili, da vas ljubim?«

Germain je bil znorel, če bi ga ne bil streznil njegov sinko, ki ga je iskal in se pridrl v najhujšem diru v koč. Jahal je na palici in sestrica se je držala ter tolkla z vrbovo šibo po umišljenem konju. Germain je vzdignil Petrička v naročje in ga dal svoji nevesti, rekoč:

»Na ga, nisem samo jaz srečen, da me ljubiš!«

KONEC.